HUNEBED HIGHWAY N34

provincie Drenthe

Hier kom ik weg

Gebiedsanalyse N34
Stap 2 – Analyse

Oktober 2019

MUST

Must Stedebouw
Wouter Veldhuis
Freek van Riet
Anne Nieuwenhuijs
Roelof Koudenburg
Bram Oude Monnink
Marcia Nolte

Lutmastraat 191 G+H
Postbus 16631
1001 RC Amsterdam
T +31 (0)20 470 20 13

mail@must.nl
www.must.nl

Projectteam
Maurice Wenker, provincie Drenthe
Maarten Duisterwinkel, provincie Drenthe
Marinus Pasjes, provincie Drenthe
Ina de Lange, provincie Drenthe
Serana Puddu-van Riel, provincie Drenthe
Jose Verbrugge, provincie Drenthe
Petricia de Jong, extern

Contactpersonen
Maurice Wenker
Provincie Drenthe

Achtergronddocumenten
Omgevingsvisie Drenthe, 2018

Inleiding

Het rapport dat voor u ligt is stap 2 'Analyse' van de in totaal drie stappen van de 'Gebiedsanalyse N34'. De analyse richt zich op een gedetailleerde kijk op het wegtracé in tien deelgebieden. Hier wordt de weg en de directe omgeving nader bekeken op basis van de kernkwaliteiten vanuit stap 1 'Inventarisatie'. Het gaat om de ruimtelijke kwaliteiten landschap, natuur, cultuurhistorie, dwarsverbindingen en routes. Daarnaast worden kansen en knelpunten benoemd die in een toekomstige ontwikkeling een rol spelen. De afronding van stap 1 en 2 dienen als input voor de Notitie Reikwijdte en Detailniveau waaruit concrete criteria kunnen worden opgemaakt, op grond van landschappelijke en ruimtelijke inpassing van de verdubbeling van de N34. Het doel is om speciefiek de opeenstapeling van de verschilende kernkwaliteiten op detailniveau te kunnen bekijken en benoemen. Het is echter van belang de verschillende deelgebieden met onderdelen niet los te zien van de grotere context, zoals in stap 1: Inventarisatie zijn benoemd.

N34 door bosgebied
Bron: Must Stedenbouw.

10
9
8
7
6
5
4
3
2
1

Legenda

Stedelijk gebied

Heide

Water

Vista

Geluidswal

Zichtwal

Essen

Markegrens

Prehistorische route

Karresporen

Pingo’s

Zeker celtic field

Zeker celtic field (niet zichtbaar op LRM of luchtfoto’s)

Mogelijk celtic field

Mogelijk celtic field (niet zichtbaar op LRM of luchtfoto’s)

Opgelost faunaknelpunt

Gedeeltelijk opgelost faunaknelpunt

Kunstwerk

Grafheuvelgroep

Offerveentje

Mogelijk offerveentje

Hunebed

Hoogspanningsnet

Structurerende laanbeplanting (deels uit ruilverkavelingsperiode)

Bos

N34

P Carpoolplek/P+R

OV-hub

10
9
8
7
6
5
4
3
2
1

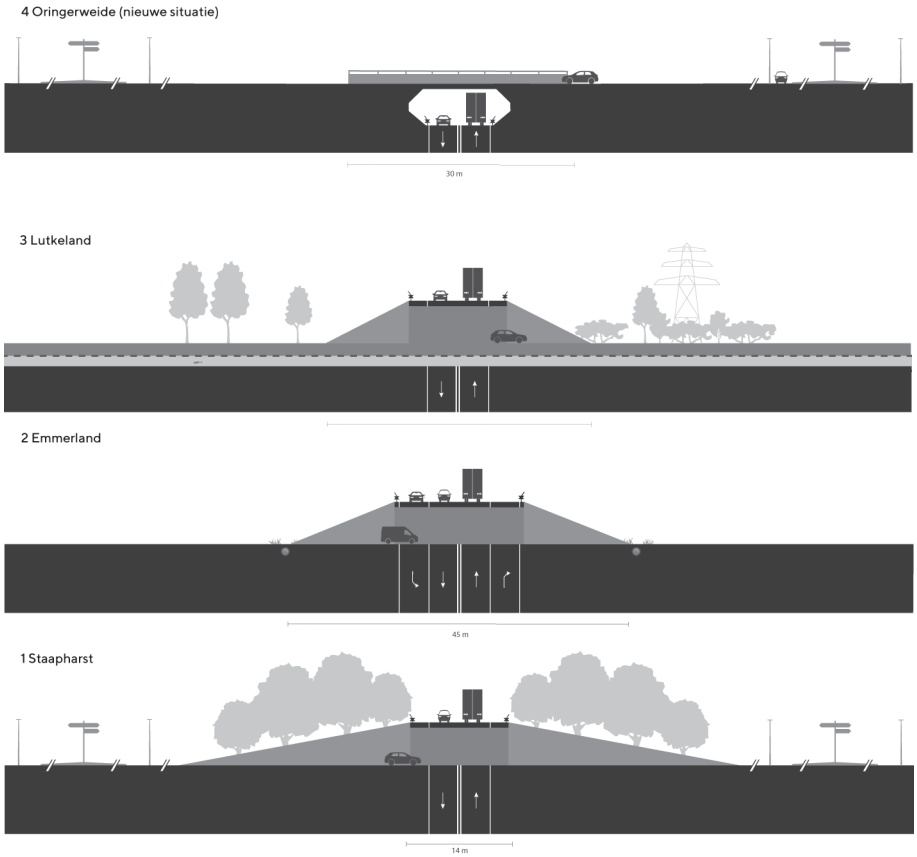
DEELGEBIED 1

Het gebied ten noorden van Emmen kenmerkt zich door een relatief open landschap. De N34 doorsnijdt hier het Oranjekanaal en slingert richting Odoorn.

N34 ten noorden van Emmen.
Bron: Must Stedenbouw.

Landschapsstructuurschets van Deelgebied 1

Dwarsverbindingen en knooppunten.

Kernkwaliteit omgeving

Landschap

- Overgang beekdal -Hondsrug met veenontginningslandschap en beleving van reliëf.
- Herkenbaar Oranjekanaal met open karakter.

Cultuur

- Historische structuur van celtic field bij Klijndijk.
- Meerdere hunebedden in de omgeving van de N34 (D42 en D44).
- Offerveen nabij Klijndijk (valt buiten zone kaart).
- Ontworpen beplanting uit ruilverkavelingstijd (1965-1976) zichtbaar en dominant aanwezig.

Natuur

- Grondwaterbeschermingsgebied rondom de N34.
- Oranjekanaal draagt als faunapassage bij aan evenwichtig ecosysteem.

Dwarsverbinding + route

- Knooppunt N34 met N381 naar Emmen duidelijk oriëntatiepunt.

Kernkwaliteit traject

- Weg stijgt boven het landschap uit en biedt vergezichten.
- Bochtige weg met eenzijdig bosstruweel versterkt landschappelijke variatie.

Ruimtelijke knelpunten en opgaven

- Versterken van landschappelijke structuren zoals breder slotenpatroon langs de N34.
- De hoogspanningsmasten parallel aan de N34 zijn geen onderdeel van het landschap maar wel karakteristiek in hun vorm.
- Nieuwe grondwal ontneemt zicht op landschap.
- Geleiderail vormt visuele barrière tussen weg en landschap.
- Oranjekanaal voorzien van (droge) ecologische verbinding.

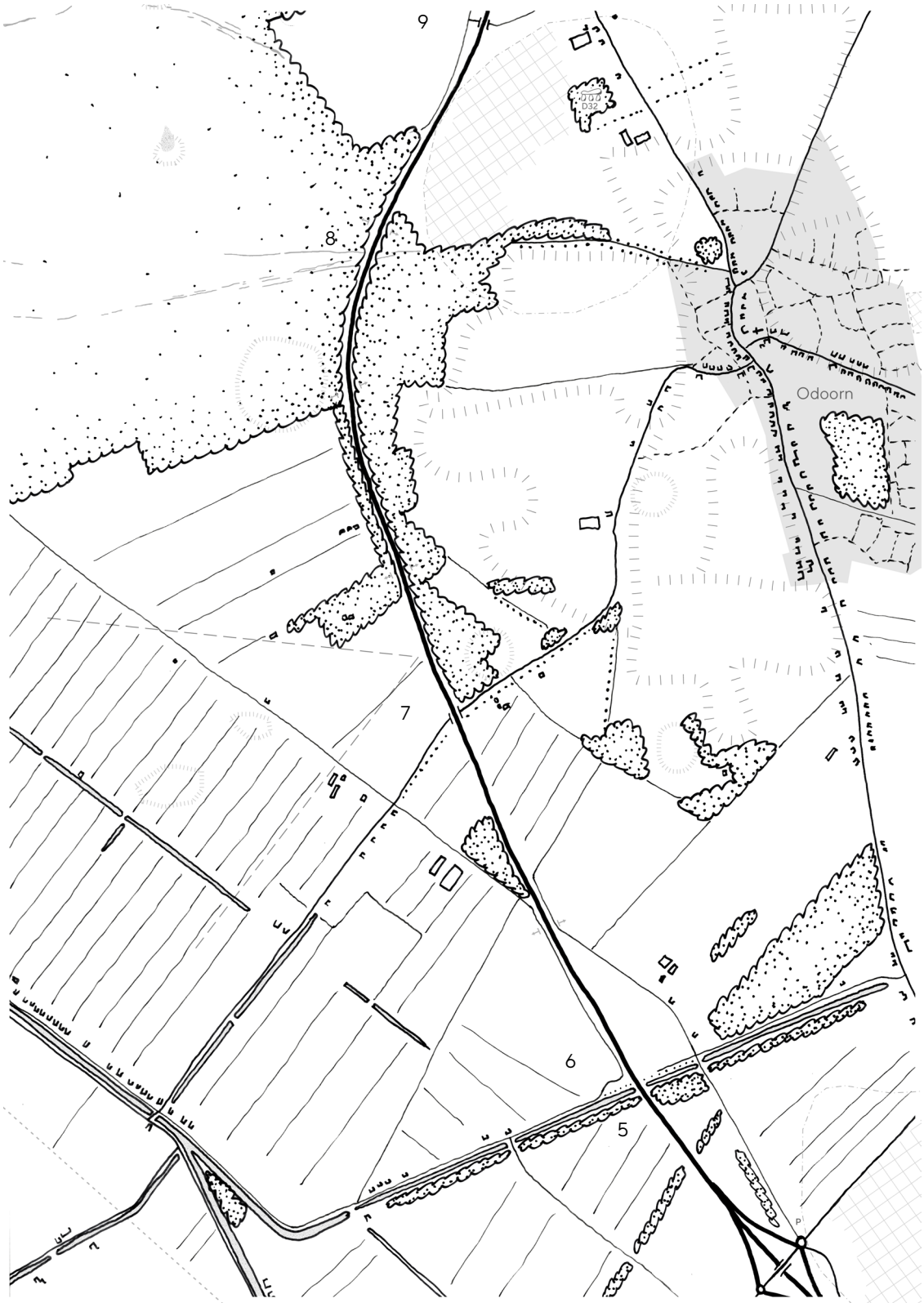

10
9
8
7
6
5
4
3
2
1

DEELGEBIED 2

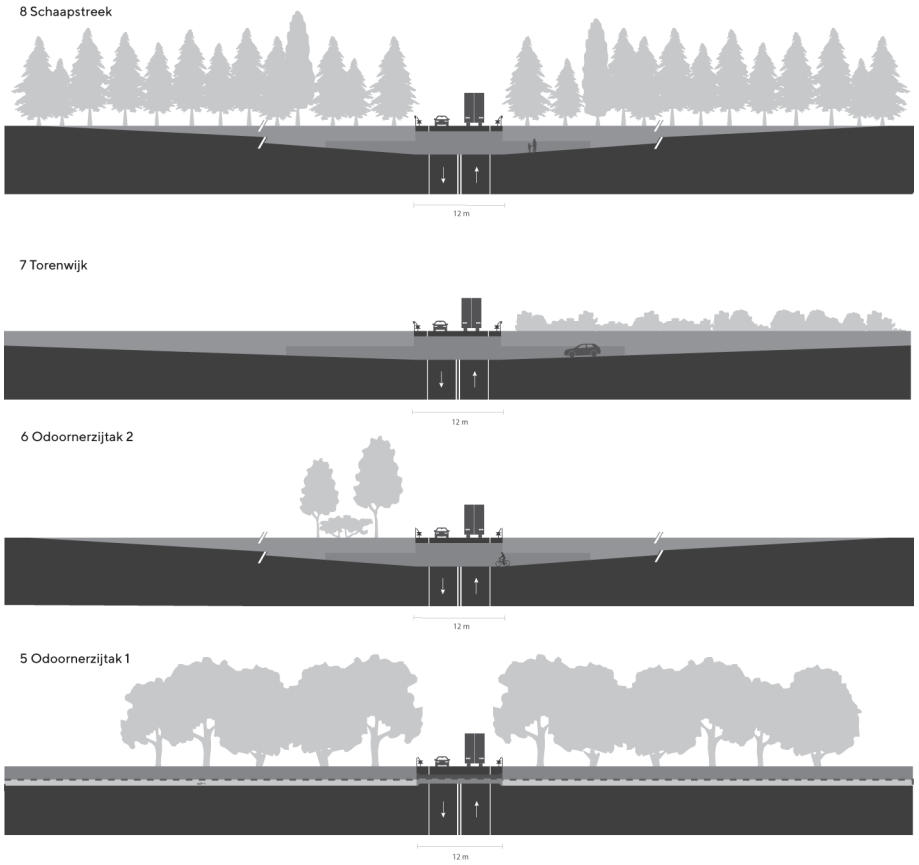
Het gebied tussen Odoornerveen en Odoorn wordt gekenmerkt door de overgang van een open veenkoloniënlandschap naar de rand van het esdorplandschap met dichte bosgebieden.

N34 in Boswachterij Odoorn.
Bron: Must Stedenbouw.

C

Landschapsstructuurschets van Deelgebied 2

Dwarsverbindingen en knooppunten.

Kernkwaliteit omgeving

Landschap

- Landschappelijke variatie in open en gesloten karakter van laaggelegen veenkoloniënlandschap en boswachterij Odoorn.
- Doorkruising Zijtak (kanaal) met karakteristieke laanbeplanting.
- Vista op veenkoloniënlandschap met kenmerkende bomenrijen en slotenpatroon.
- Enkele houtwallen zichtbaar vanaf de N34.

Cultuur

- Esdorp Odoorn, lintbebouwing en vele essen.
- Groot celtic field en hunebed D32 in de buurt van de N34.
- Ontworpen beplanting uit ruilverkavelingstijd (1965-1976) zichtbaar als structurerend element in landschap.

Natuur

- Aaneengesloten robuuste bospercelen.
- Meerdere faunapassages onder de N34 opgenomen.

Kernkwaliteit traject

- Hoogte wegligging gelijk met maaiveld.

Ruimtelijke knelpunten en opgaven

- Versterken van open zicht over karakteristieke rechtlijnige kanaal van de Zijtak met statige laanbeplanting.
- Ter hoogte van Odoorn samenkomst hunebed, karresporen, pingo, esdorp en raatakkers.
- Aanzetten randbeplanting van de es bij Odoorn.
- Versterken open veenkoloniënlandschap en slotenpatroon tot aan N34.
- Zichtbare hekwerken langs weg bij bospercelen vormen een visuele grens.
- Potentie om hunebed D32 nabij Odoorn te zien.

10
9
8
7
6
5
4
3
2
1

DEELGEBIED 3

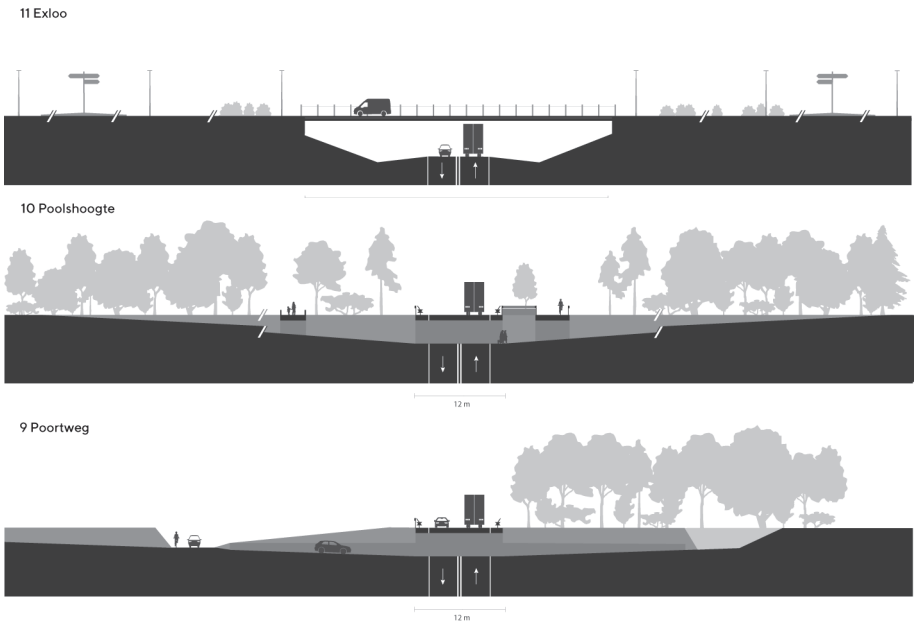
Tussen Odoorn en Ees is het gebied grotendeels omsloten door planmatig aangelegd bos. De N34 snijdt hier dwars door het bosgbied heen.

N34 in Boswachterij Odoorn
Bron: Must Stedenbouw.

C

Landschapsstructuurschets van Deelgebied 3

Dwarsverbindingen en knooppunten.

Kernkwaliteit omgeving

Landschap

- Groot aaneengelsoten bosgebied tot dicht op de N34.

Cultuur

- Grafheuvels en karresporen boswachterij Exloo.
- Planmatig aangelegde boscomplexen: boswachterij Odoorn en Exloo.
- Aardkundig stergebied rondom de N34.
- Historisch lint parallel aan de N34 met laanbeplanting.

Natuur

- Boswachterij Odoorn en Exloo zijn oude en inmiddels gemengde bosgebieden.
- Faunapassages zorgen voor een evenwichtig ecosysteem van het bosgebied.

Dwarsverbinding + routes

- Dwarsverbinding Poolshoogte vergroot bereikbaarheid boswachterij Odoorn voor fietsers en voetgangers.
- Uniforme inrichting van dwarsverbindingen.
- Carpoolplaats Exloo vergroot bereikbaarheid gebied door nabijheid OV/carpoolen.

Kernkwaliteit traject

- De N34 ligt parallel aan prehistorische weg met zichtbaar historische boerderijen.
- Bomenrij tussen Borgerweg en N34 versterkt aaneengesloten bosgebied.

Ruimtelijke knelpunten en opgaven

- Vakantiepark onderdeel maken van het landschappelijk karakter.
- Behoud en versterken robuust NNN-gebied
- Ruimtelijke dissonanten bij afrit Exloo verminderen.
- N34 doorsnijdt NNN-gebied.
- Onderdoorgang dwarsverbinding viaduct ontneemt zicht op landschap.
- Schaal en karakter van knooppunt bij Exloo niet passend bij het kleinschalige landschap en de bebosde omgeving.
- Bovengrondse natuurverbinding kans voor oversteken van groter wild (ecoduct of middenberm).
- Versterken van ruimtelijke kwaliteit carpoolplek.

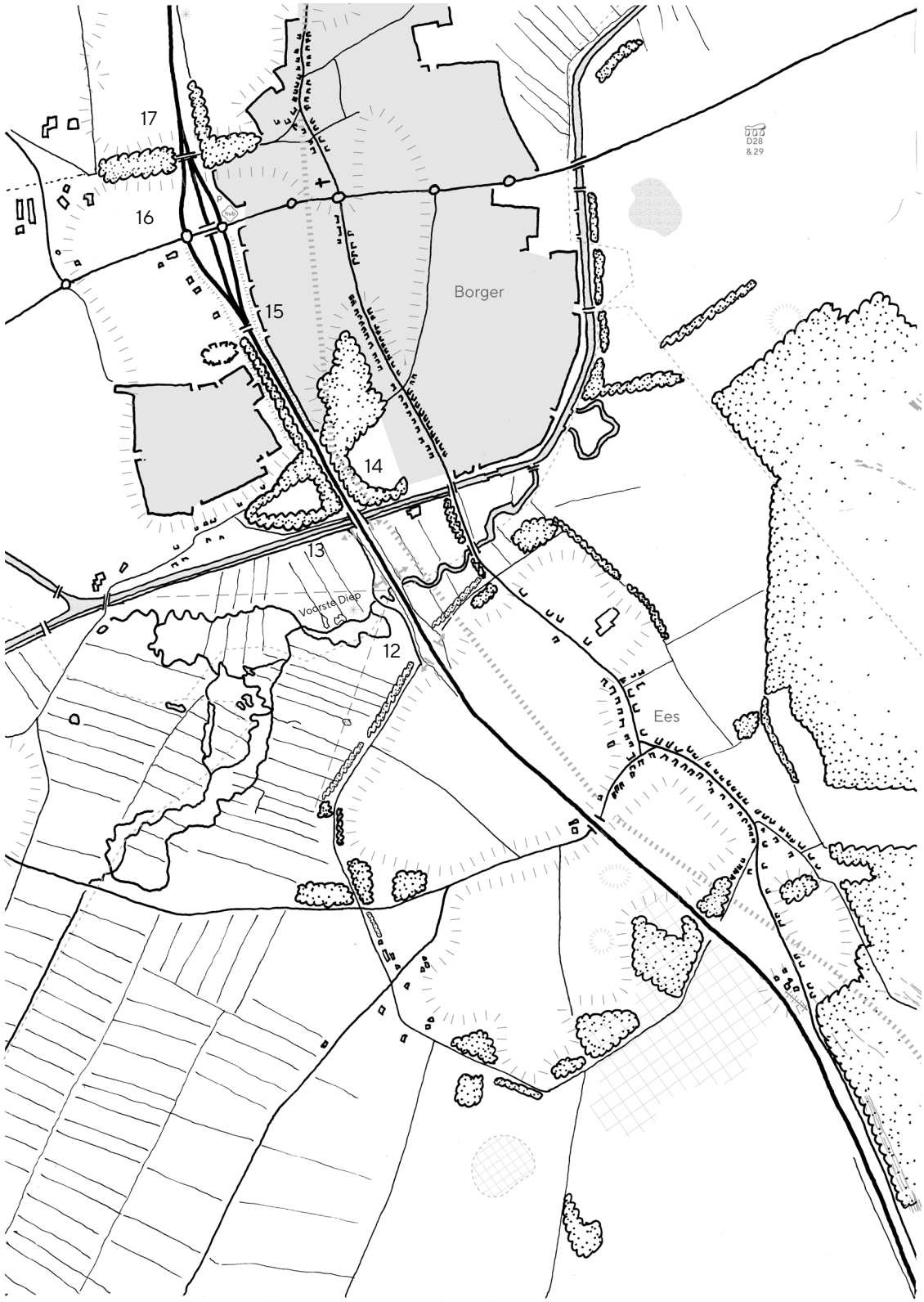

10
9
8
7
6
5
4
3
2
1

DEELGEBIED 4

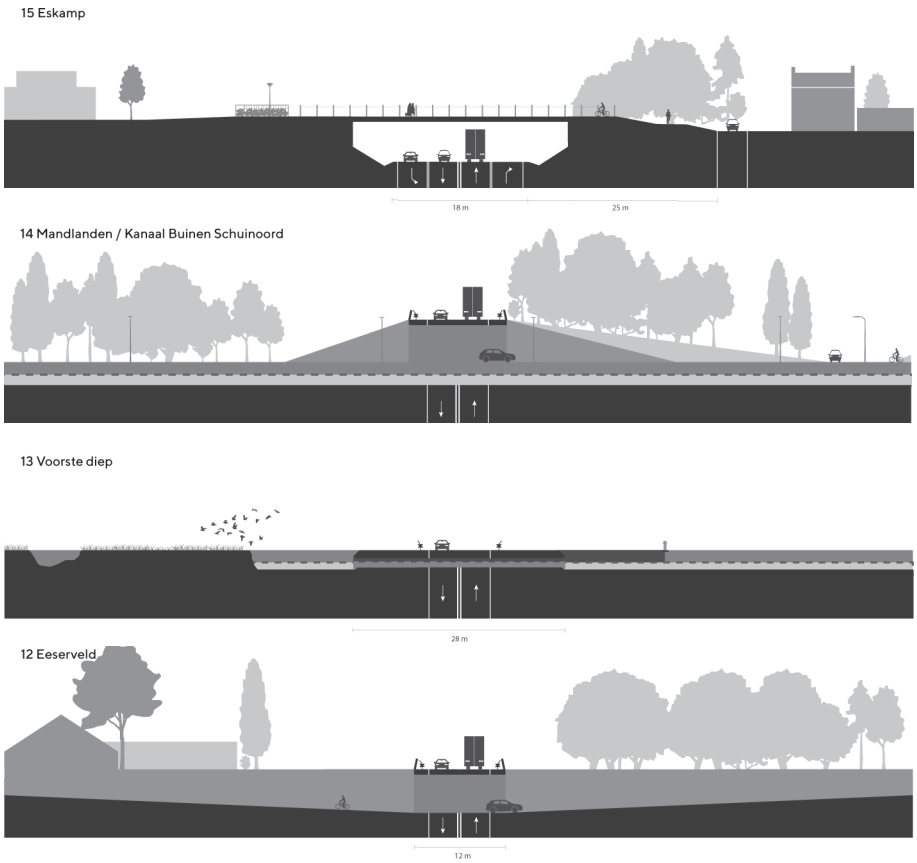
Het gebied tussen Ees en Borger en wordt gekarakteriseerd door beken en essen. Vanaf de N34 is hier een weids uitzicht over het Voorste Diep.

Zicht vanaf N34 op beekdal met Voorste Diep
Bron: Must Stedenbouw.

C

Landschapsstructuurschets van Deelgebied 4

Dwarsverbindingen en knooppunten.

Kernkwaliteit omgeving

Landschap

- Hoogteverschil tussen hogere es van Borger en lagere beekdal (Voorste Diep) beleefbaar.
- Kanaal Buinen-Schoonoord vormt sterk afleesbare structuur in het landschap.
- Randbeplanting bij Ees draagt bij aan de authenticiteit van de es.

Natuur

- Voorste Diep herkenbaar als natuurlijk ecosysteem.
- Hermeandering van het Voorste Diep ten oosten van de N34 bevordert de herkenbaarheid van de beek en verbetert het ecosysteem.
- Faunapassages in het beekdal maken uitwisseling en doorstroming onder N34 door mogelijk.

Cultuur

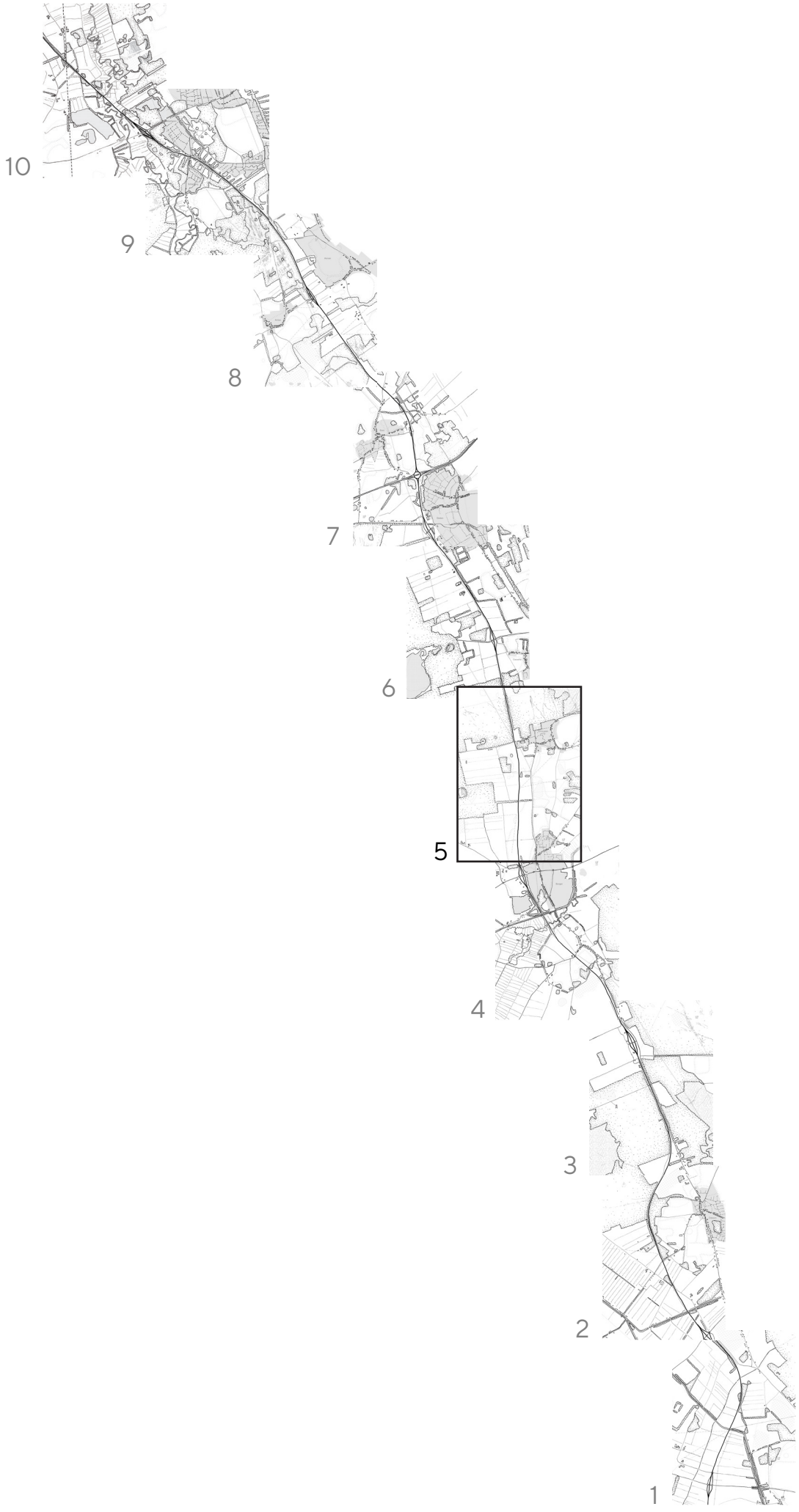
- Celtic field ten zuiden van Ees.
- Grote essencomplexen rondom de N34.
- Zichtbare boombeplanting uit ruilverkavelingsperiode (1952-1965) omzoomt de es bij Ees.

Kernkwaliteit traject

- De N34 stijgt, daalt en buigt mee over de contouren van het landschap.

Ruimtelijke knelpunten en opgaven

- Ruimtelijke beperking bebouwd gebied Borger, Daalkampen en kwetsbaar historisch esdorp Ees tot dicht op de N34.
- Kleinschalig landschap kwetsbaar voor versnippering.
- Vista oostwaards bij Borger en Ees als kans; nu beperkt door wegbeplanting.
- NNN-gebied wordt doorsneden door N34.
- Versterken hoogteverschil bij het Voorste Diep en de es door stijging en daling van N34.

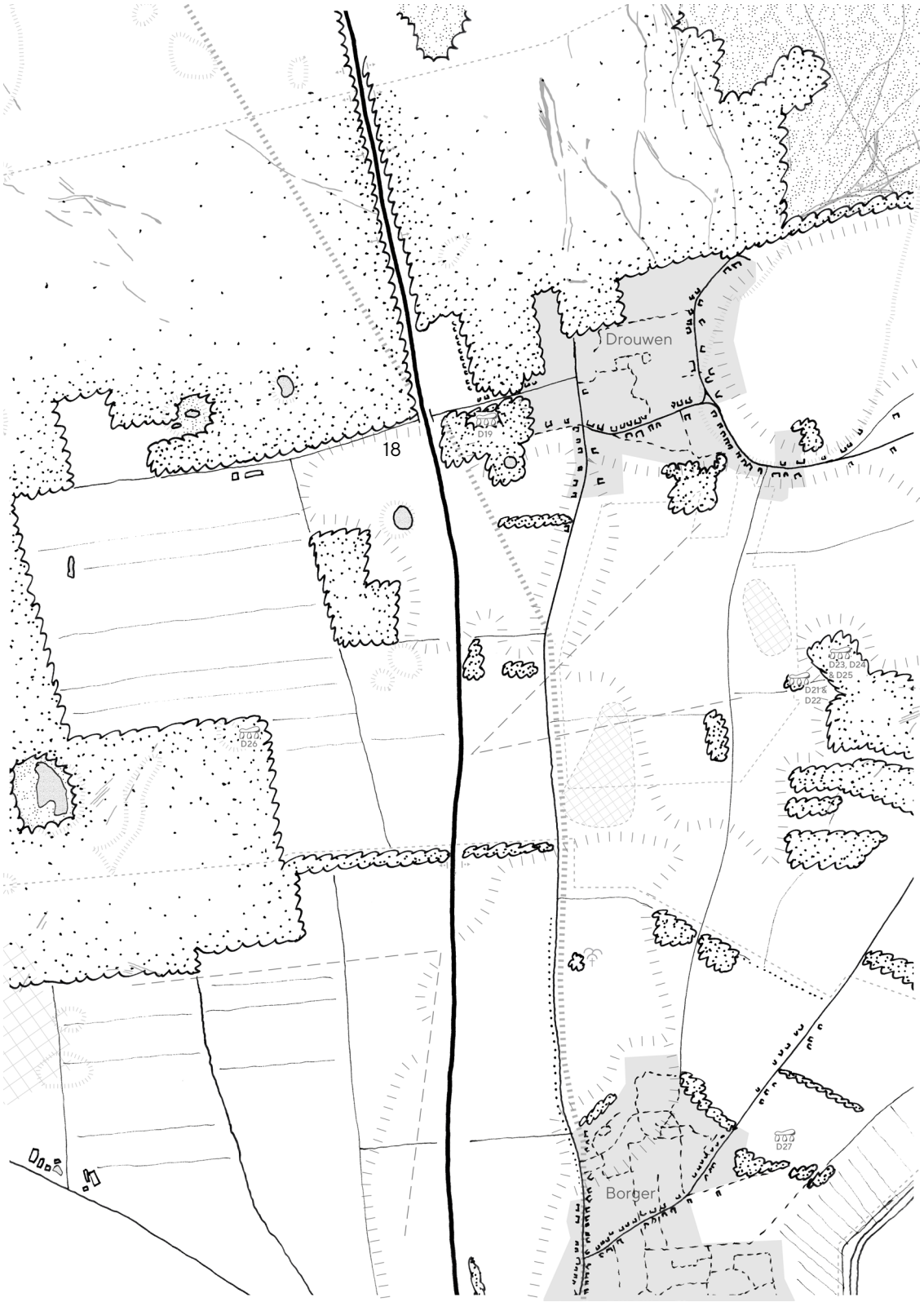

10
9
8
7
6
5
4
3
2
1

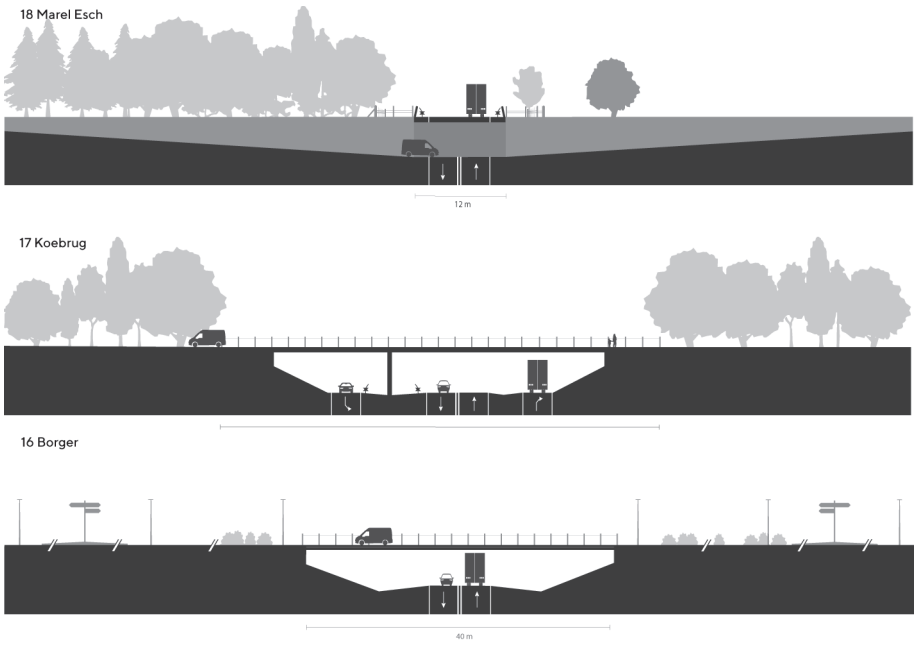
DEELGEBIED 5

Tussen Borger en Drouwen is het gebied omsloten door zowel open essen met weids zicht, als gesloten bossen met hoog opgaande bomen.

Zicht vanaf richtig zuid met zicht op bosstruwelen.
Bron: Must Stedenbouw.

Landschapsstructuurschets van
Deelgebied 5

Dwarsverbindingen en knooppunten.

Kernkwaliteit omgeving

Landschap

- Open essen en gesloten bossen karakteristiek voor dit gebied.
- Dorpsgezicht Drouwen.
- Lichte glooiing van de weg door onderliggende essen.

Cultuur

- Hoge concentratie van essen.
- Verscholen karresporen op Drouwenerzand en clustering van hunebedden.
- Markegrens als structuur herkenbaar.
- Prehistorische weg (Drouwenerstraat) zichtbaar vanaf de N34 en leesbaar door oude rij eiken.
- Mogelijke prehistorische weg met hunebedden en grafheuvels nabij N34.
- Laatst bewaarde grafheuvel zichtbaar in het landschap tussen Borger en Drouwen in.

Natuur

- NNN-gebied/Natura2000 gebied Drouwenerzand waardevol leefgebied.
- Ecologische verbinding Hondsrug-Hunzedal.
- N34 ligt in grondwaterbeschermingsgebied.

Dwarsverbinding + routes

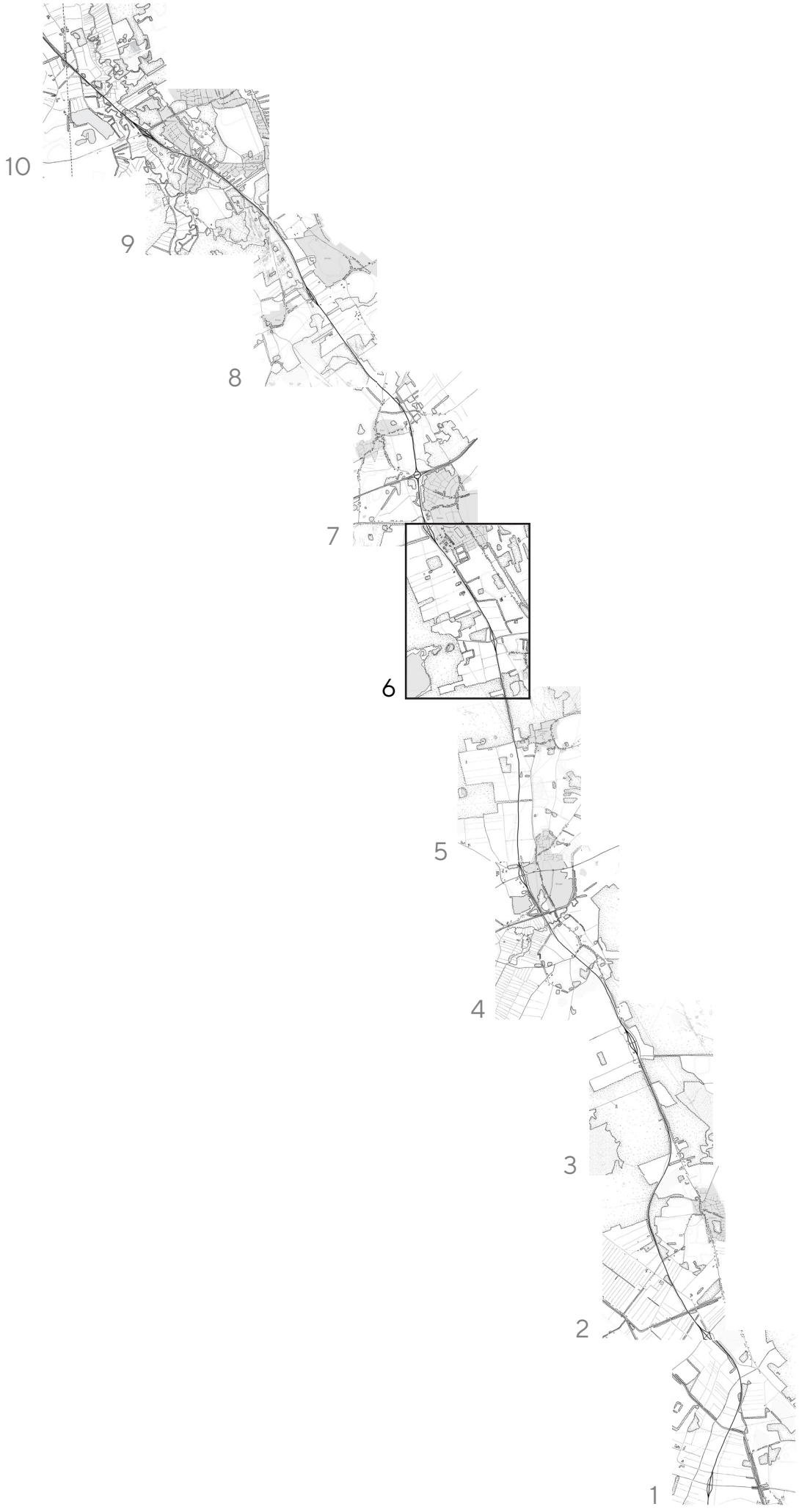
- Doorgaand profiel zonder op- en afslagen.

Kernkwaliteit traject

- De weg ligt vrij in het landschap zonder aangrenzende bebouwing.

Ruimtelijke knelpunten en opgaven

- Herkenbaar en leesbaar maken van essen.
- Leesbaar maken van ruimtelijke structuur van markegrens.
- Kans hunebed D26 of D19 zichtbaar vanaf de N34 te maken (incl. mogelijke prehistorische route zichtbaar maken.
- Ecologische verbindingen optimaliseren tussen Drouwenerzand en boswachterij Gieten-Borger (groot wild).
- Impact op doorsnijding van NNN-gebied verminderen.
- Bereik gebied van oost naar west beperkt.
- Verbinding oversteekplaats ontbreekt in bos.
- Kans uitbreiding bos met provinciale ambitie acht hectare bos bij te planten.

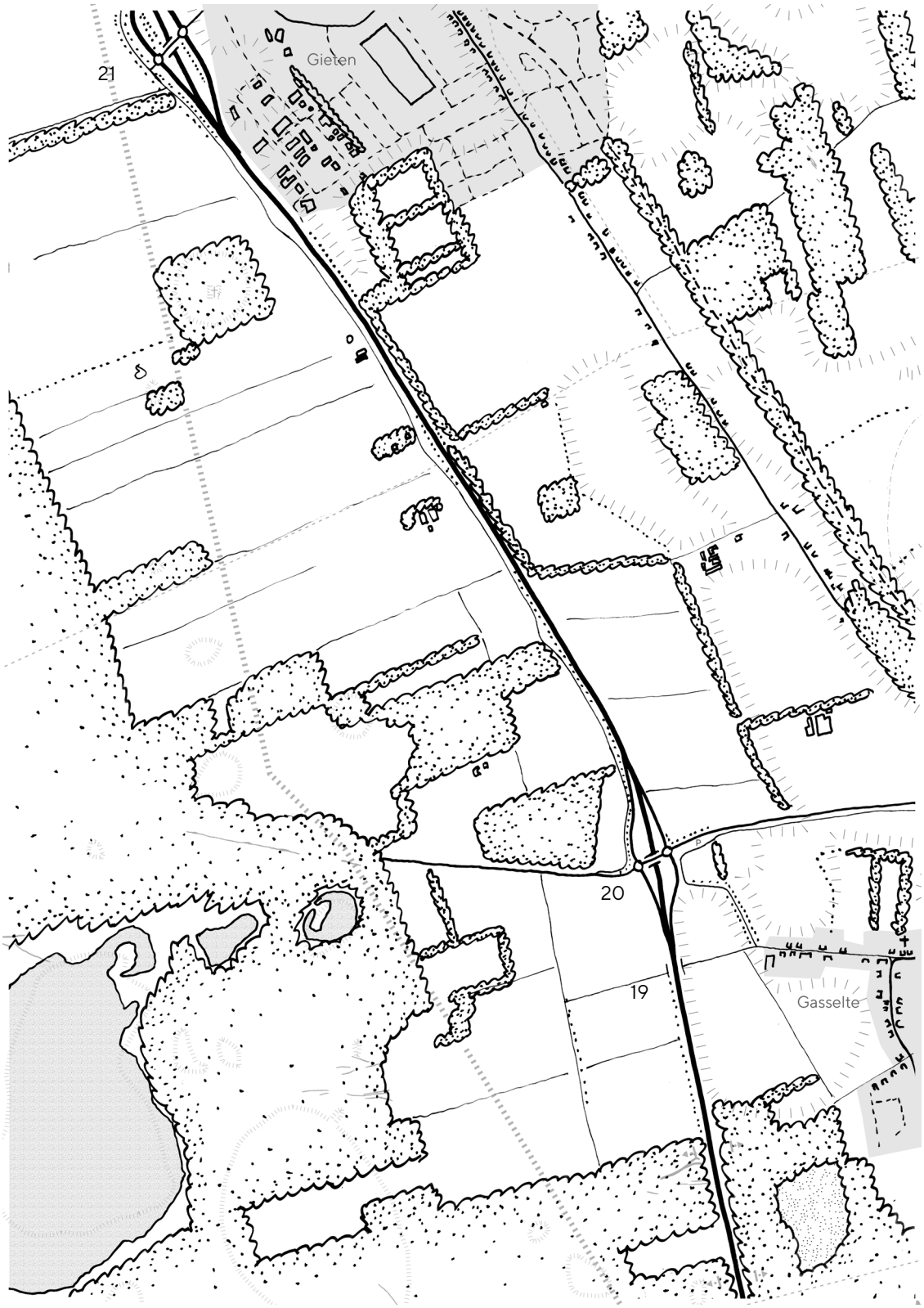

10
9
8
7
6
5
4
3
2
1

DEELGEBIED 6

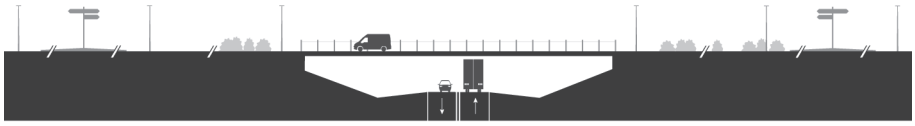
Het gebied tussen Gasselte en Gieten en heeft zowel een open als gesloten landschap. De bebouwing van Gieten toont zich dominant to aan de N34.

Zicht vanaf N34 met parallel het historisch lint van de esdorpen.
Bron: Must Stedenbouw.

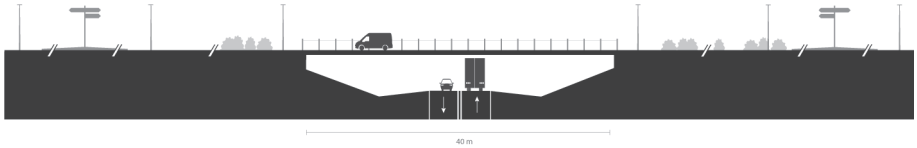

Landschapsstructuurschets van Deelgebied 6

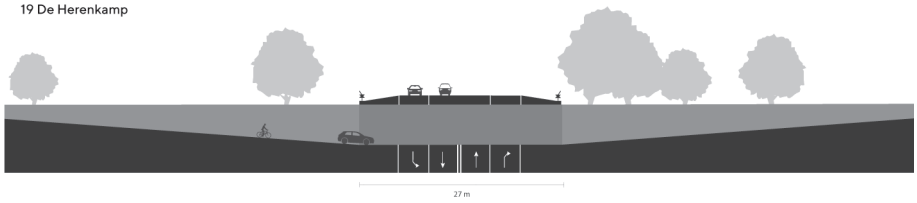
21 Gieten

20 Gasselte

19 De Herenkamp

Dwarsverbindingen en knooppunten.

Kernkwaliteit omgeving

Landschap

- Kleinschalig landschap met afwisseling tussen open en gesloten gebieden.

Cultuur

- Markegrens deels zichtbaar in landschap.
- Voormalige spoorlijnverbinding zichtbaar in het landschap.
- Boombeplanting uit de ruilverkavelingsperiode (1947-1955) is een structurerend element in het landschap.
- Relatief veel pingo's ten westen van de N34.

Natuur

- Groot aaneengesloten bosgebied met faunapassages.
- Waterwingebied nabij Gasselte.
- N34 loopt hier door het Nationaal Park Drentsche Aa heen.

Dwarsverbinding + routes

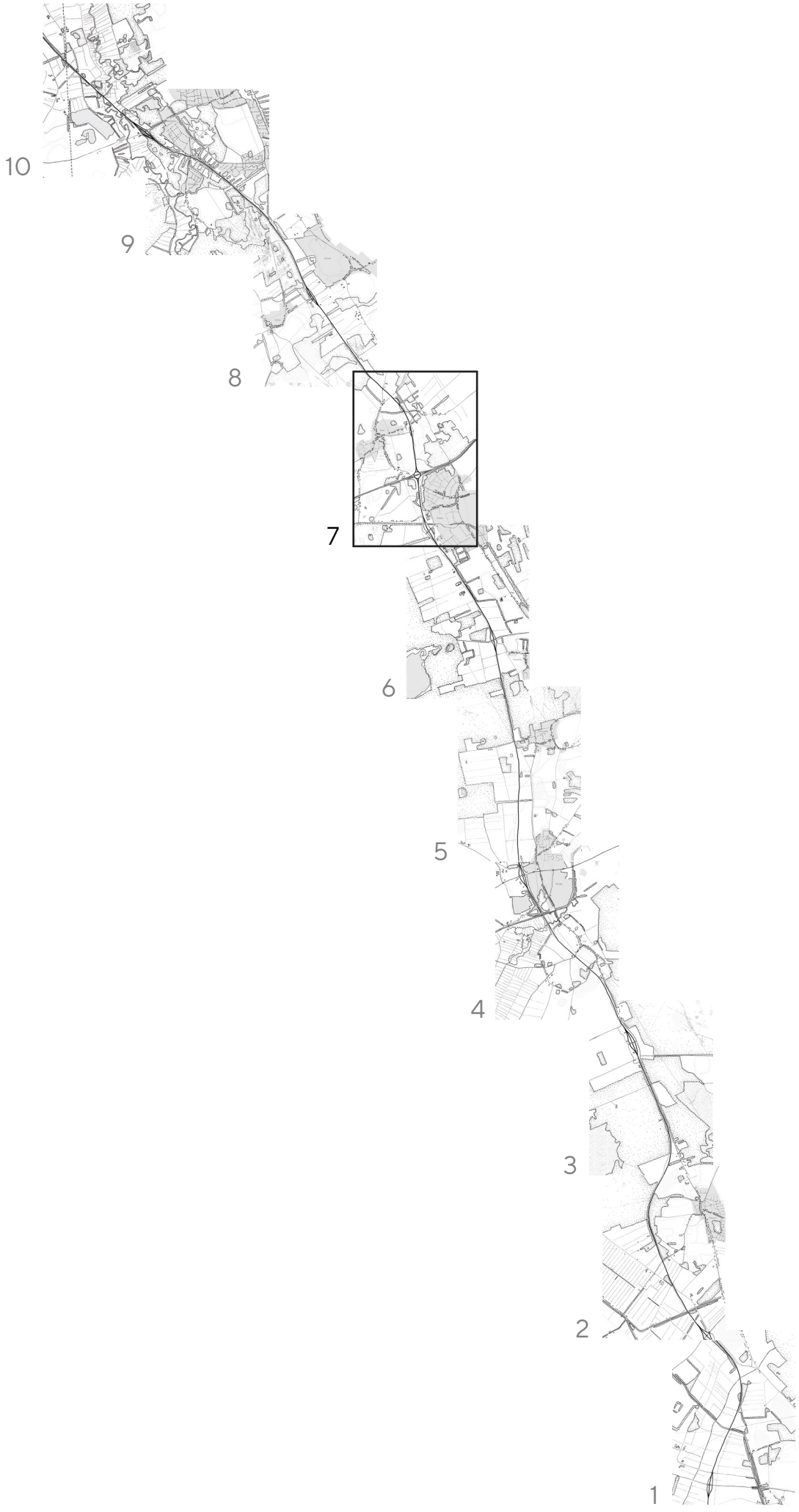
- Aansluiting op regionaal fietsnetwerk Gasselte kruising vergroot bereikbaarheid gebied.
- Carpoolplaats Gasselte voor overstap van vervoer tussen de N34, Gasselte en het achterland.
- Afslag Gasselte belangrijke recreatieve ontsluiting ('t Nije Hemelriek en Gasselterveld).

Kernkwaliteit traject

- Dubbele bomenrijen langs parallel gelegen wegen accentueren het profiel van de weg en zijn echter een uitzondering op het overige profiel van de N34.
- Opgekroonde bomenrijen behouden zicht op achterliggend landschap.

Ruimtelijke knelpunten en opgaven

- Bedrijventerrein Gieten dicht op weg; zorgvuldige inpassing is vereist.
- Leesbaar maken van ruimtelijke structuur van markegrens.
- Balans landschapsbeleving en zichtbaarheid bedrijven.
- Anonieme agrarische loodsen.
- Herkenbaar maken middeleeuwse nederzetting nabij carpoolplek Gasselte.

10
9
8
7
6
5
4
3
2
1

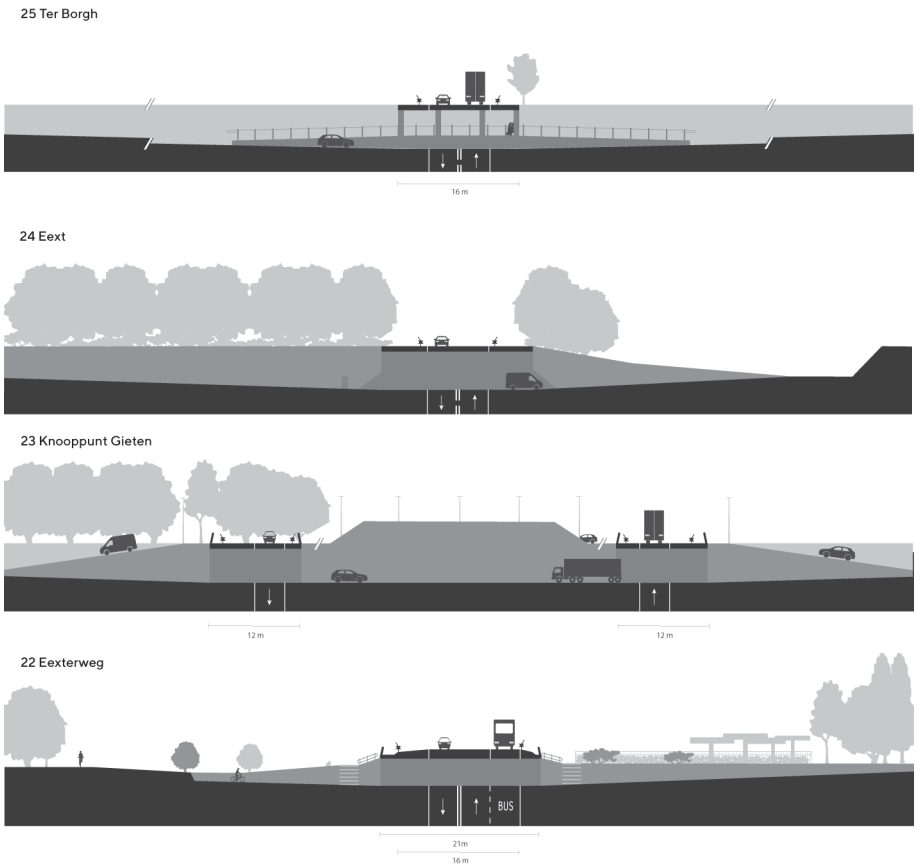
DEELGEBIED 7

In het gebied tussen Gieten en Eext kruisen meerder historische wegen met elkaar. Het knooppunt Gieten vormt een dominant knooppunt in het landschap.

Zicht vanaf N34 met structurerende bomenrijen.
Bron: Must Stedenbouw.

Landschapsstructuurschets van Deelgebied 7

Dwarsverbindingen en knooppunten.

Kernkwaliteit omgeving

Landschap

- Meerdere landschappelijke kenmerken bijeen, zoals essen rondom Eext en Gieten meerdere essen.
- Afwisseling open en gesloten landschap.
- Dorpsgezicht Eext zichtbaar vanaf N34.

Natuur

- Talrijke oude bosjes met diverse flora en fauna.
- N34 loopt hier door het Nationaal Park Drentsche Aa heen.

Cultuur

- Esdorpen liggen relatief open in het landschap met een dorpsgezicht
- Oud spoorlijntje met laanbeplanting kruist met de N34.
- Mogelijke prehistorische route ligt nabij N34 aan de westzijde.
- De omgeving van knooppunt Gieten heeft een hoge concentratie cultureel erfgoed (offerveen, celtic field en grafheuvels).
- Middeleeuwse weg nabij oud spoorlijntje van Gieten.

Dwarsverbinding + routes

- Grote OV-hub (kruising N34/N33) vergroot bereikbaarheid gebied.

Kernkwaliteit traject

- Rustplaats geeft de mogelijkheid om het landschap anders te beleven.
- LOFAR sensor is zichtbaar vanaf de weg.

Ruimtelijke knelpunten en opgaven

- Knooppunt Gieten opnieuw in relatie brengen met landschap (kans) en aan laten sluiten op andere kunstwerken van de N34.
- Bebouwing Gieten dicht op weg (knelpunt).
- Zichtbaar maken oud spoorlijntje en mogelijk hergebruik als recreatieve verbinding.
- Kruising van fietsroute met N34 vormt een belangrijke verbinding met nationaal fietsnetwerk.

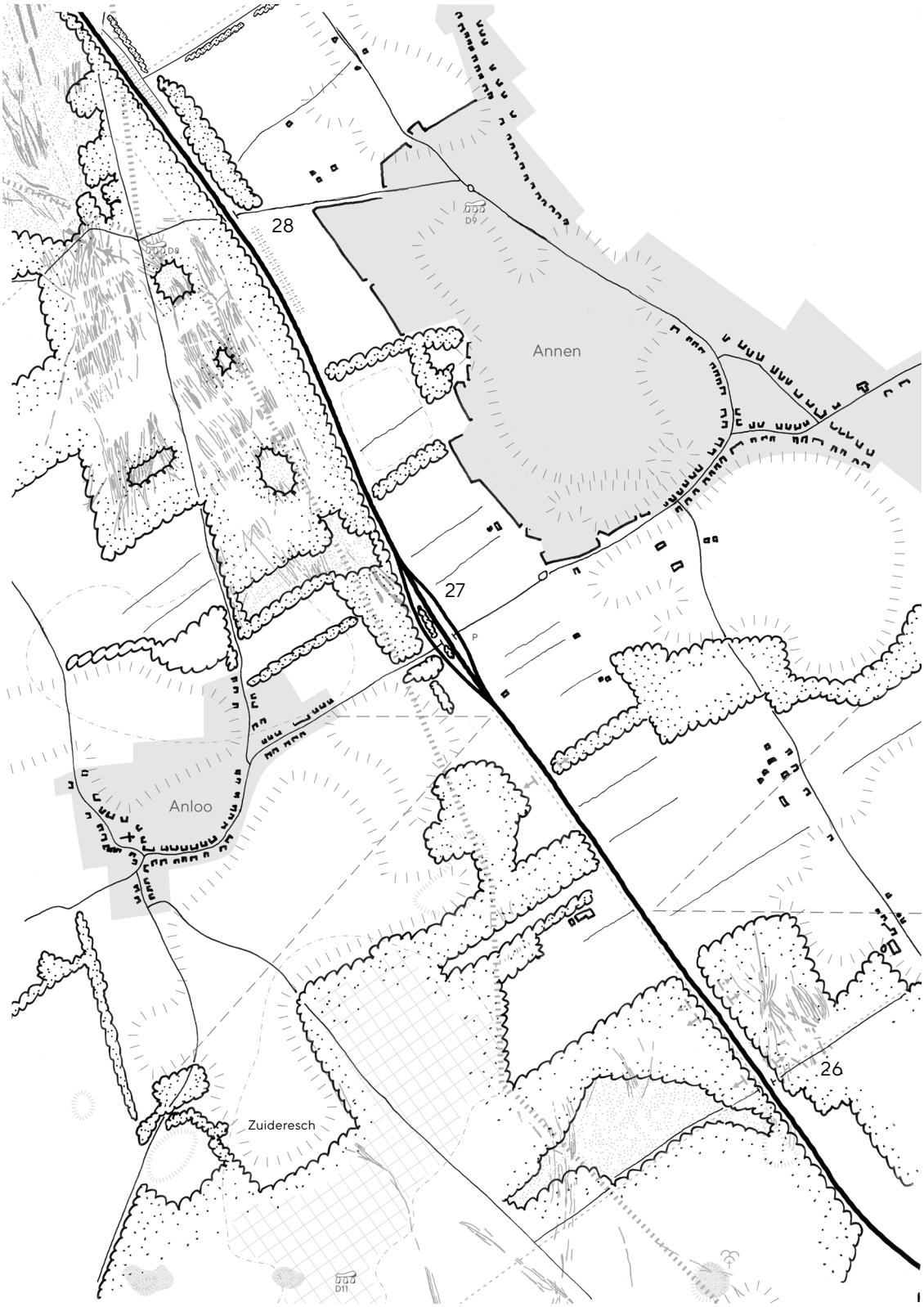

10
9
8
7
6
5
4
3
2
1

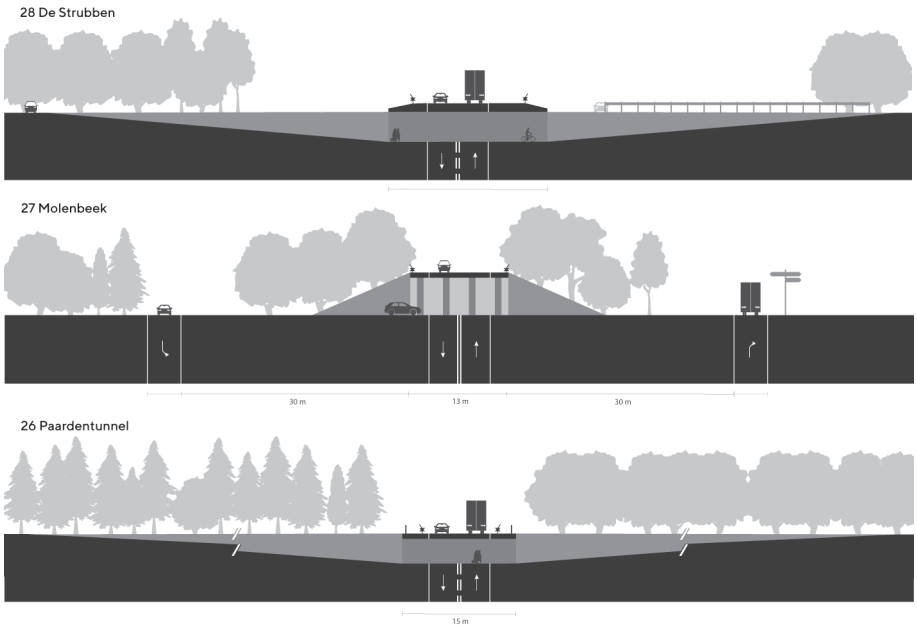
DEELGEBIED 8

Het gebied van Annen en Anloo kenmerkt zich door het waardevolle Strubben-Kniphorstbosch. Hier is een hoge concentratie aan cultuurhistorische waarde.

N34, op de rand van Strubben-Kniphorstbosch en kleinschalig open landschap.
Bron: Must Stedenbouw.

Landschapsstructuurschets van Deelgebied 8

Dwarsverbindingen en knooppunten.

Kernkwaliteit omgeving

Landschap

- Vista op het landschap ten oosten en voorbij het bosgebied en op dorpsgezicht van Anloo en Annen.
- Afwisseling open en gesloten landschap karakteristiek voor het gebied met coulissewerking langs Annen.
- Weg loopt door het Nationaal Park Drentsche Aa.

Natuur

- Strubben-Kniphorstbosch vormt een groot aaneengesloten natuurgebied.
- Meerdere (deels opgeloste) faunapassages versterken het ecosysteem.

Cultuur

- Hoge concentratie archeologische vondsten in Strubben-Kniphorstbosch; grootste archeologisch rijksmonument van Nederland.
- Singelbeplanting uit de ruilverkavelingsperiode (1963-1972) is zichtbaar in het landschap.

Dwarsverbinding + routes

- Knooppunt Annen landschappelijk ingepast met bomen.
- Carpoolplaats afrit Anloo/Annen vergroot bereikbaarheid achterland door mogelijkheid overstap van vervoer.

Kernkwaliteit traject

- Duidelijke begrenzing tussen bos en open velden.

Ruimtelijke knelpunten en opgaven

- Behoud van dorpsgezicht Anloo en versterken bij Annen.
- Herstel van prehistorische route tussen Anloo en Zuidlaren.
- Zichtbaar hekwerk langs bospercelen opnemen in ladschap.
- Faunaknelpunten van Strubben-Kniphorstbosch richting oosten.
- Geluidscontour voor Annen en Natura 2000 gebied bieden weinig ruimte voor verdubbeling van de N34.
- Ten westen van Annen is een verhoogde archeologische waarde aanwezig.
- Prehistorisch route doorbroken door N34 ten noorden van Annen.
- Grondwal ten noorden van Annen onderdeel oude toegang defensieterrein, maar niet als zodanig herkenbaar.

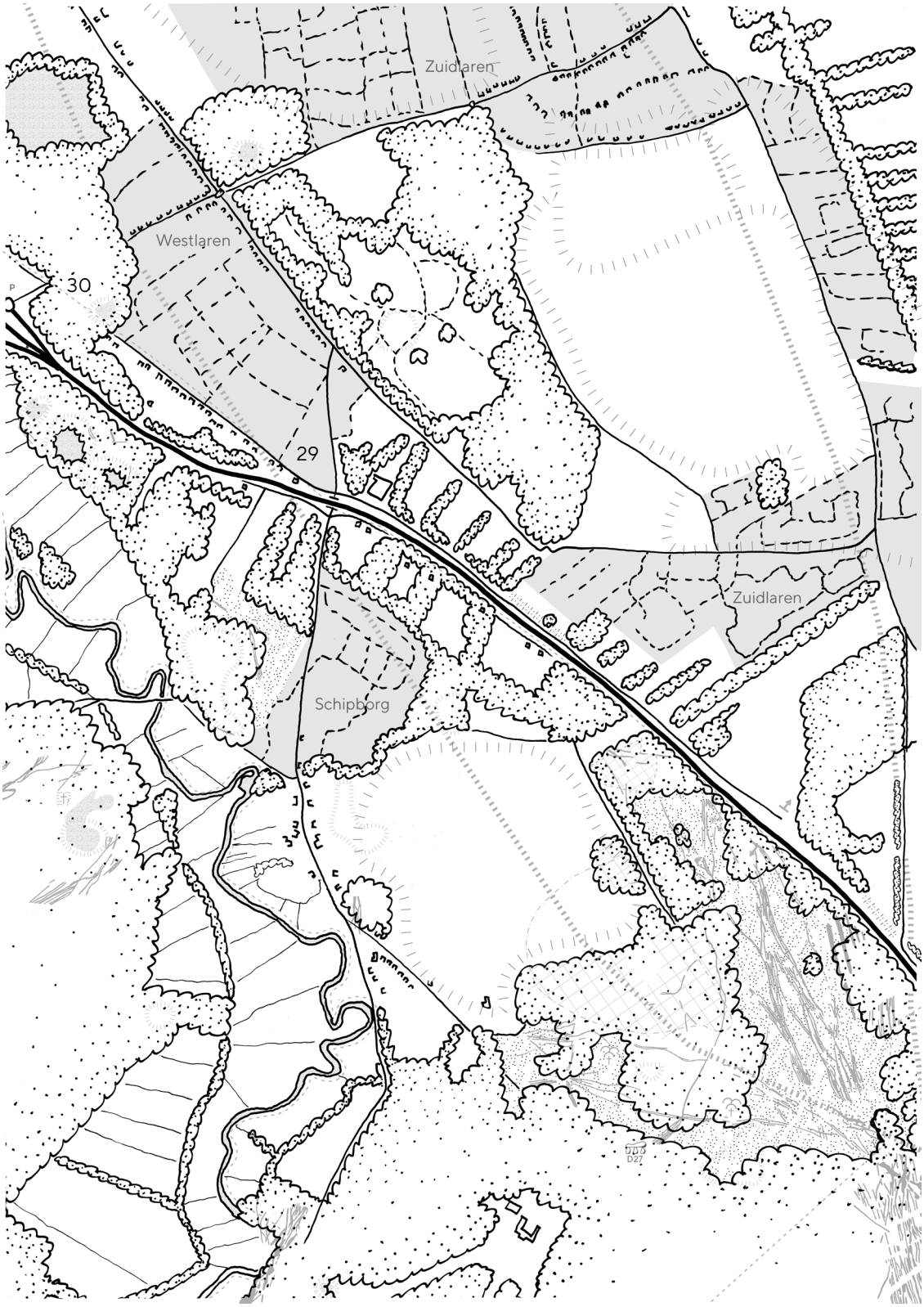

10
9
8
7
6
5
4
3
2
1

DEELGEBIED 9

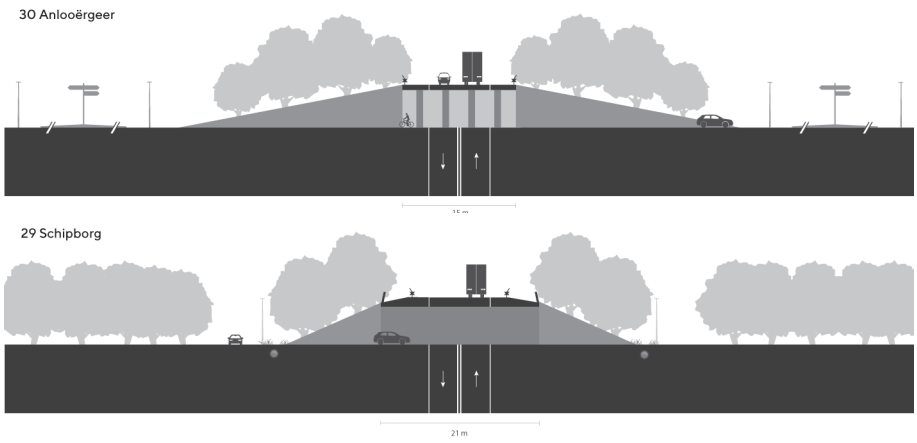
De omgeving van Zuidlaren, Westlaren en Schipborg maken deel uit van het kleinschalig landschap met daartussen het beekdal van de Drentsche Aa.

Geluidswal langs de N34, tussen Zuides en Schipborg.
Bron: Must Stedenbouw.

C

Landschapsstructuurschets van Deelgebied 9

Dwarsverbindingen en knooppunten.

Kernkwaliteit omgeving

Landschap

- Kleinschalig landschap met laanbeplanting en houtwallen.
- Afwisseling open en gesloten landschap: coulissewerking.
- Hoge diversiteit type landschappen bestaande uit o.a. heidevelden, bossen, essen en beekdal.
- Stiltegebied ten zuid-westen van N34.

Natuur

- Beekdalsysteem belangrijk ecosysteem met hoge natuurwaarde.
- Diversiteit in open/gesloten en droge/natte gebieden.
- Natura 2000-gebied grenzend aan de N34 (Strubben-Kniphorstbosch).

Cultuur

- Strubben-Kniphorstbosch hoge diversiteit aan cultureel erfgoed waaronder karresporen, hunebedden en celtic fields.
- Meerdere kruisingen van aanwezige en mogelijke historische routes.
- Heide ontginningslandschap.

Dwarsverbinding + routes

- Tunnel/onderdoorgang Westlaren.

Kernkwaliteit traject

- Bermbeplanting draagt hier bij aan het kleinschalige coulisselandschap.
- Weg loopt door het Nationaal Park Drentsche Aa en Geopark Hondsrug.

Ruimtelijke knelpunten en opgaven

- Kans de beleving van de Drentsche Aa te vergroten.
- Kans om karakteristieken van heideveld (gedeeltelijk) beleefbaar te maken vanaf de N34.
- Bebouwing, parallele ontsluitingswegen en vakantieparken liggen dicht op de N34.
- Geluidswering ter hoogte van Zuides ontneemt zicht op het landschap; landschappelijk inpassing is gebaat.
- Oost-westelijke bereikbaarheid van het gebied voor fietsers en voetgangers vergroten (wens ligt ter hoogte van Zuidlaren).

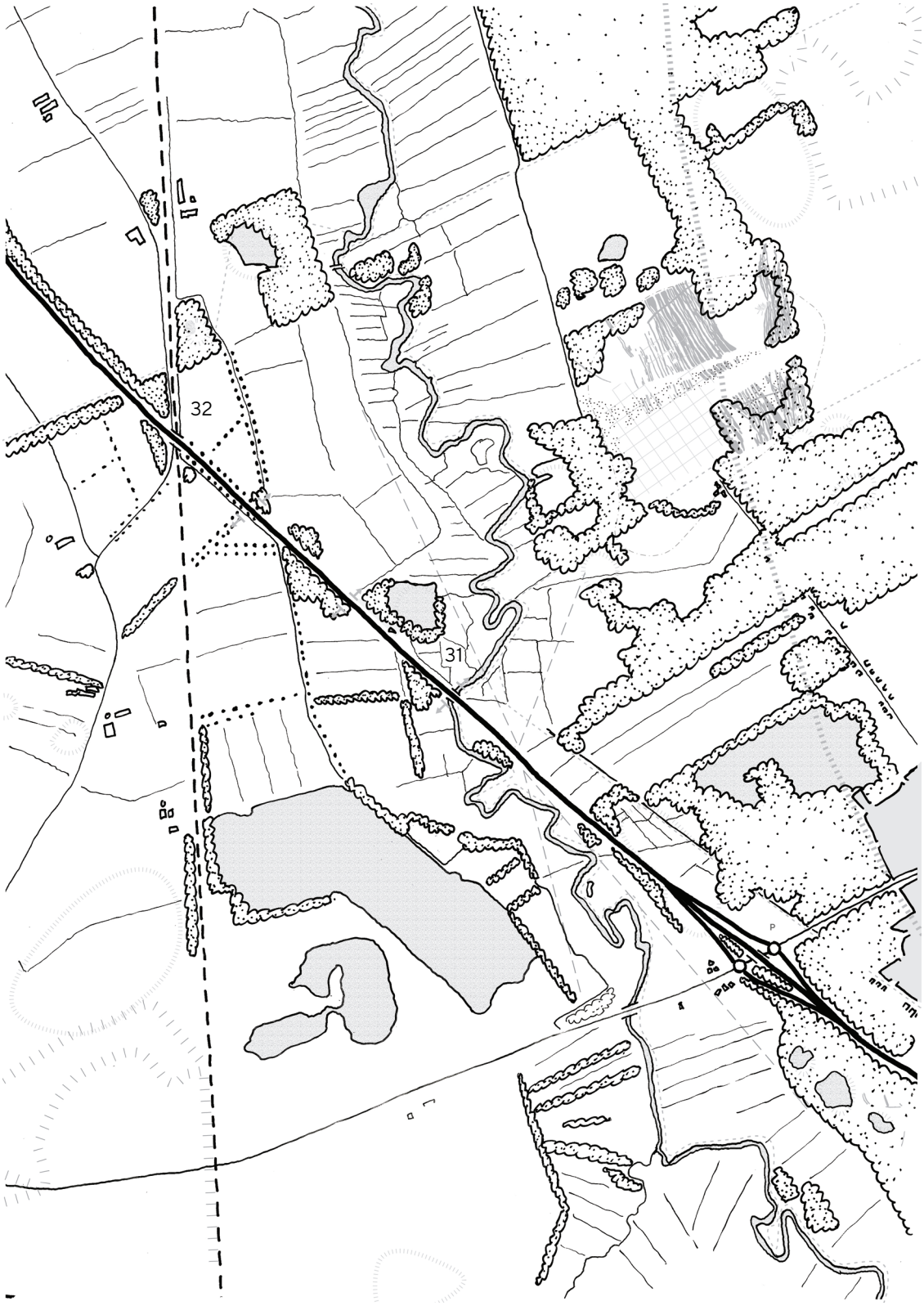

10
9
8
7
6
5
4
3
2
1

DEELGEBIED 10

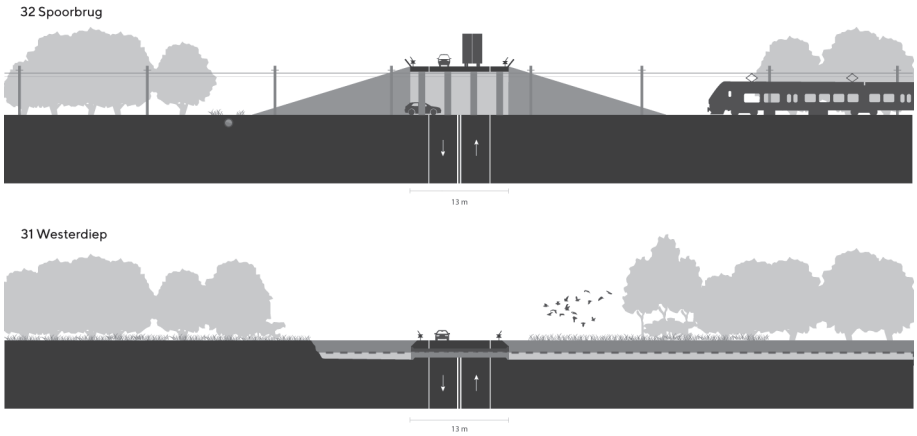
Het kopstuk van de N34 is vrij van bebouwing met vrij zicht op het natuurrijke Drentsche Aa gebied. De weg stijgt hier langzaam naar het viaduct van de spoorlijn Groningen-Assen.

Natuurlijk landschap van de Drentchse Aa.
Bron: Must Stedenbouw.

C

Landschapsstructuurschets van Deelgebied 10

Dwarsverbindingen en knooppunten.

Kernkwaliteit omgeving

Landschap

- Nationaal Park de Drentsche Aa.
- Herkenbaar laaggelegen beekdal.
- Vista's op het landschap.

Natuur

- Aaneengesloten beekdal met hoge ecologische waarde.
- Opgeloste faunapassages vergroten evenwicht ecosysteem.

Cultuur

- Markegrens kruist de N34.
- Verzameling van karresporen en celtic fields ten noorden van de N34.

Dwarsverbinding + routes

- Viaduct spoorlijn Assen-Groningen relatief hoog en duidelijk waarneembaar.
- Carpoolplaats afrit Zuidlaren vergroot bereikbaarheid van het achterland door overstapmogelijkheid van vervoer.

Kernkwaliteit traject

- Lange rechtstand geeft oneindigheid aan weg en maakt heldere beëindiging van de N34.

Ruimtelijke knelpunten en opgaven

- Voorkomen verrommeling in beekdal Drentsche Aa door tankstation: kans voor aantrekkelijk verzorgingsplaats met uitzicht.
- Versterken zicht open beekdalgebied.
- Potentie om noord-zuid verbinding van Drentsche Aa (flora en fauna) te verbeteren.
- Behoud van minimale breedte stroomgebied van de Drentsche Aa.
- N34 doorsnijdt Natura 2000-gebied.
- N34 doorsnijdt pingo (ten noorden van kruising N386).